

Riksdagen Uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2015/16:29

Fredagen den 26 februari

§ 1 Miljö

Klimat- och miljöminister Åsa Romson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för miljö den 16 december 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för miljö den 4 mars 2016

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar klimat- och miljöministern välkommen. Första punkten är återrapport från den 16 december. Finns det något ministern vill framföra?

Anf. 2 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

God morgon! Utöver det skriftliga finns det inget att tillägga, men jag är beredd att svara på frågor.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Eftersom det inte finns några frågor går vi vidare till dagordningspunkt 4, Uppföljning av FN:s klimattoppmöte.

Anf. 4 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Det kommer att hållas en lunchdiskussion om uppföljning efter COP 21. Vi har däremot inte fått kommissionens aviserade meddelande om detta ännu, så vilka frågor som finns att kommentera vet jag inte.

Allmänt kan vi säga att Sverige kommer att framföra att vi, liksom de flesta EU-länder, starkt välkomnar beslutet från COP 21. Det är en milstolpe för det internationella klimatsamarbetet för en hållbar utveckling. Att alla länder har enats om ett rättsligt bindande avtal, där alla länder bidrar efter förmåga, är ett stort steg framåt för att skapa ett bra ramverk för klimatarbetet framöver.

Vi noterar att det är särskilt viktigt att avtalet omfattar ett skärpt temperaturmål som syftar till att hålla den globala temperaturökningen så långt under 2 grader som möjligt, med en strävan att begränsa den till 1 ½ grad. Kontrollstationer, ambitionscykler och uppföljning vart femte år kommer att vara en oerhört viktig del, och det är kärnan i själva avtalet när det gäller utsläppsminskningar.

Det var också delar som EU fick igenom i avtalet, och därför behöver EU också visa ledarskap och trovärdighet när det gäller att uppfylla modellen genom att redovisa och ha de här femåriga cyklerna.

Regeringen anser också att EU så snart som möjligt måste inleda arbetet med att ratificera och genomföra Parisavtalet. EU behöver fullt ut beakta avtalet i arbetet med att genomföra det 2030-ramverk för klimat och energi som just nu pågår i unionen.

Anf. 5 EMMA WALLRUP (V):

Det är positivt att avtalet har kommit på plats. Det var ett bra arbete som gjordes i Paris. Men Vänsterpartiet anmälde en avvikande mening i miljö- och jordbruksutskottet just därför att vi gärna vill att man även inom EU verkar för en mer ambitiös klimatpolitik än vad man lade på bordet i Paris eftersom de handlingsplanerna inte räcker. Vi vill att man ytterligare skärper tonläget om att vi behöver driva på klimatpolitiken och skärpa till den.

Jag vill hänvisa till vår avvikande mening i miljö- och jordbruksutskottet.

Anf. 6 JOHAN HULTBERG (M):

Herr ordförande! Till skillnad från Vänsterpartiet tror jag att det är klokt att inte väcka en ny diskussion om målsättningarna, för det riskerar snarare att leda till sänkta ambitioner. Sverige ska ju verka för så ambitiösa målsättningar som möjligt. Då är det nog klokast att säkerställa att de ambitioner och målsättningar som nu har satts upp kan nås på ett bra sätt.

Jag välkomnar att regeringen i sin ståndpunkt klargör att det är viktigt att ansvarsfördelningen för den icke-handlande sektorn utformas på ett kostnadseffektivt sätt så att utsläppen minskar i alla medlemsländer.

Det är väl, herr ordförande, krasst uttryckt viktigt att säkerställa att länder som Polen tar sin del av ansvaret, så att det inte bara blir Sverige, Danmark och andra föregångsländer som troligtvis kommer att göra mer än vad vi kommer att åta oss inom EU. För att EU:s totala utsläpp ska minska är det oerhört viktigt att regeringen har framgång med just den ambition som man ger uttryck för i ståndpunkten.

Sedan välkomnar jag också att regeringen är tydlig med vad som nu är viktigt för att driva på för att se över EU:s politik för att kunna möjliggöra de ambitioner som man har satt upp. Det handlar om möjligheten att ta ut koldioxidskatt, statsstödsregler och annat som behöver ses över för att Sverige ska fortsätta att vara ett klimatpolitiskt föregångsland.

Anf. 7 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Tack så mycket för kommentarerna! Jag kan tydliggöra att eftersom det uttryckligen står i den svenska ståndpunkten, som är utskickad, att vi anser att alla länder inklusive EU bör överväga hur klimatarbetet kan stärkas på sikt är det vad regeringen kommer att arbeta för i hela processen, inklusive på miljørådet i nästa vecka.

Precis som nämndes av Johan Hultberg är det viktigt för oss att inte bara se på 2030-paketet och energipaketet, utan EU har en rad reformgendor som kan stötta medlemsländer att göra mer på flera områden. Sverige ligger på att för att de områdena ska möjliggöra för medlemslän-

Anf. 8 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Sverigedemokraternas uppfattning är att Sverige bör följa det man har kommit överens inom EU, innebärande en sänkning av koldioxidutsläppen med 40 procent under perioden 1990–2030. Att lägga ribban högre än så ligger knappast i Sveriges intresse.

Innan Sverige tar på sig större åtaganden efterfrågar vi från Sverigedemokraterna en nyttokalkyl för detta. I slutändan måste investeringar på det här området vägas mot andra offentliga utgifter. Då är det mer rimligt att lägga sig på den här nivån på 40 procent än att sikta högre, som det ser ut i dagsläget.

Därmed anmäler jag avvikande mening i förhållande till regeringen.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning samt en avvikande mening från Vänsterpartiet och en oliklydande avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Hormonstörande ämnen, ett mycket kärt ämne inte minst för ordföranden.

Anf. 10 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Detta är ett speciellt ärende för miljörådet och också för Sverige. Under lång tid har vi – både den förra regeringen och den här regeringen – jobbat idogt med att få kommissionen att fastställa vetenskapliga kriterier för hormonstörande ämnen. Vi menar att det är helt i linje med de tidigare beslut som EU har tagit och den lagstiftning som finns. Det menar nu även EU-domstolen, som kom med ett utslag till förmån för Sveriges talan, som också hade stöd från EU-parlamentet och flertalet EU-länder.

Med anledning av att kommissionen, när domen kom, uttalade sig på ett sätt som föranledde att många länder och även EU-parlamentet reagerade, har ordförandeskapet föreslagit att vi på rådet beslutar om en resolution där vi från miljöministrarna och från rådet tydliggör att kommissionen ska respektera domen från Europadomstolen – att vi i en deklARATION helt enkelt säger att kommissionen nu måste fastställa dessa vetenskapliga kriterier för hormonstörande ämnen.

Det kommer att vara av särskilt intresse för Sverige att tydliggöra, och jag kommer också att ha särskilda samtal med kommissionären i fråga. Kommissionen har sagt att man ska lägga fram kriterier. Men det arbete som bedrivs för tillfället gör att vi fortfarande är oroliga för att de inte fastställs tillräckligt skyndsamt och tillräckligt vetenskapligt, i enlighet med den lagstiftning som EU har infört.

I grunden drabbar detta EU-arbetet med att skydda befolkningarna mot hormonstörande ämnen, och det i sig, herr ordförande, är mycket allvarligt.

Anf. 11 JESPER SKALBERG KARLSSON (M):

Herr ordförande! Vi har inget att tillägga till den svenska ståndpunkten. Men det tål ändå att sägas att det är bra att regeringen fortsätter att

jobba med kommissionen vad gäller vetenskapliga kriterier för att identifiera hormonstörande ämnen.

Att alliansregeringen stämde kommissionen i juli 2014 var ett viktigt ställningstagande i detta. När kemikaliepolitiken är harmoniserad i EU, vilket är bra, ligger det ett ansvar på medlemsstaterna att se till att den också är effektiv och att man följer unionens lagar. Sedan får vi hoppas att rådsdeklarationen också leder till att kommissionen rappar på. I arbetet med att ta fram vetenskapliga kriterier har Sverige ganska stor expertis, så om man kan delegera visst ansvar till medlemsstaterna vore det positivt.

Anf. 12 LARS TYSKLIND (L):

Jag kan instämma med Jesper, men jag har en fråga. Det står att en rådsdeklaration ska beslutas enhälligt. Finns det någon risk för att något land inte ställer upp på detta, så att det blir stopp på grund av det?

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Jag hoppas verkligen att kommissionen är fullständigt ensam om att konsekvensutreda vetenskapen i stället för att acceptera vetenskapen. Men statsrådet kommer väl snart att svara på frågan.

Anf. 14 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Det stämmer att deklarationen ska beslutas enhälligt, men ordförandeskapet har säkerställt att det kommer att bli en enhällig deklaration. Det medför att den är ganska principiellt inriktad. Sverige kommer att ha ett tydligt ställningstagande för att tydliggöra hur viktigt det är att processen kommer fram och att den kommer fram på ett vetenskapligt sätt.

Jag håller helt med Jesper om att det finns en stor expertis i medlemsstaterna, inte minst i länder som Sverige och ett par andra, som kan vara behjälplig. Jag hade så tidigt som förra vintern, alltså för ett år sedan, ett särskilt bilateralt möte med ansvarig kommissionär där vi pratade bland annat om hur den svenska expertisen skulle komma in. Han lovade då att de skulle ha den typen av inkluderande processer. Detta har dock inte verkställts av kommissionen, och jag kommer naturligtvis att påminna om att det är helt otillfredsställande.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det råder enighet i denna fråga. Därmed finns det stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Den europeiska planeringsterminen/den årliga tillväxtöversikten.

Anf. 16 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Jag har bara tre korta saker om detta.

Ordförandeskapet har förberett två frågor som ska vägleda diskussionen. Det handlar om Agenda 2030, alltså de globala hållbarhetsmålen, samt principerna om en cirkulär ekonomi, hur det kan integreras i den europeiska terminen.

När det gäller arbetet med Agenda 2030 på EU-nivå föreslår regeringen en fokuspunkt inom kommissionen för att på sätt och vis samla ett

arbete som per definition måste vara mycket brett och gå in i många olika områden.

När det gäller cirkulär ekonomi är det angeläget att lyfta fram betydelsen av ekonomiska incitament för att driva på en omställning till grön ekonomi. Vi vill påminna kommissionen om det inrättade forumet för marknadsbaserade instrument. Det är en del för att få den europeiska terminen att integreras med cirkulär ekonomi.

Slutligen vill regeringen föreslå kommissionen att man rapporterar till rådet om hur målet om 20 procent av EU-budgeten ska gå till klimatåtgärder nås. Det är en viktig information för såväl miljørådet som europeiska rådet, att få den informationen från kommissionen, som har till uppgift att ta fram detta underlag till halvtidsöversynen.

Anf. 17 EMMA WALLRUP (V):

Jag och Vänsterpartiet ser mycket positivt på arbetet med cirkulär ekonomi. Det gör många på näringslivssidan också. Jag undrar om det kommer att jobbas med information om de marknadsbaserade instrumenten till företagen.

När jag talar med chefer på Volvo och så vidare säger de flesta att vi måste gå åt det hållet och få cirkulär ekonomi. Annars kommer resurser inte att finnas att tillgå för företagen.

Samtidigt är det många lobbyister inom EU som försöker sänka återvinningsmålen i strategierna.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Får jag fråga om du är inne på dagordningspunkt 6 eller om du har kommit in på punkt 7 om cirkulär ekonomi?

Anf. 19 EMMA WALLRUP (V):

Jag var inne på de marknadsorienterade styrmedlen som ministern nämnde. Men då återkommer jag under nästa punkt.

Anf. 20 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Sverigedemokraternas uppfattning är att EU:s gemensamma budget bör begränsas så långt det går. Därför anser vi att det är olämpligt att EU tar på sig nya utgiftsområden. Inte minst gäller det utgiftsposter som inte behövs för att den inre marknaden ska fungera.

Sett ur det perspektivet menar vi att det inte är försvarbart att stora summor av EU:s gemensamma medel ska gå till de så kallade klimatåtgärderna.

Man kan dessutom ifrågasätta nyttan av dessa satsningar. Det är svårt att följa upp, och risken är att det blir ett slöseri med offentliga medel. Det torde vara tämligen uppenbart.

Därmed anmäler vi avvikande mening i förhållande till regeringen.

Anf. 21 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Regeringen har en annan uppfattning. Vi anser att det är viktigt att EU:s budget används på ett effektivt sätt, och ett effektivt sätt att använda den på är att driva på för de målsättningar som Europeiska union-

2015/16:29

26 februari

en har ställt upp och sett är långsiktigt hållbara, inklusive klimatpolitiken.

Beslutet att EU skulle ha en sådan fördelning i budgeten togs 2013. Det vi nu väntar på är snarare hur kommissionen ser på hur det kan uppfyllas och vilka kriterier som finns.

När det gäller forumet för marknadsbaserade instrument får jag återkomma med mer information om vad det exakt betyder i form av information till företagen. Det vet jag inte just nu. Men vi återkommer till diskussionen om cirkulär ekonomi i nästa punkt.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Strategi för en cirkulär ekonomi.

Anf. 23 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Det har äntligen kommit ett meddelande om cirkulär ekonomi från kommissionen. Till det har det kommit förslag om ändringar av sex olika direktiv på avfallsområdet.

Vi hade överläggning om hela meddelandet i miljö- och jordbruksutskottet i går, och det har också kommit en faktagrannmemoria till riksdagen.

På miljørådet kommer avfallspaketet, alltså själva lagstiftningen, inte att diskuteras. Det blir några övergripande frågor från ordförandeskapet om meddelandet om cirkulär ekonomi och strategin, som alltså ännu så länge inte innehåller några konkreta lagstiftningsprodukter, och detta kommer vi att ha en linjediskussion om.

I denna diskussion vill regeringen framföra att det är oerhört viktigt att eftersträva en cirkulär och biobaserad ekonomi för att öka resurseffektiviteten och minska miljö- och klimatpåverkan samtidigt som det gynnar näringslivsutveckling och nya jobb.

Regeringen välkomnar därför handlingsplanen och stöder inriktningen i stort, inklusive de fem prioriterade sektorerna som är utpekade inom denna. Regeringen är angelägen om att planen utvecklas i ambitiösa och konkreta förslag till åtgärder.

Det kan tilläggas att Sveriges regeringar har verkat för att detta arbete ska komma framåt och också uttryckte besvikelse över att kommissionen tidigare drog tillbaka det innan man nu återlanserade det i delvis annan form.

Regeringen föreslår att Sverige lägger särskild vikt vid initiativen för att främja innovation och forskning, nya affärsmodeller, delningsekonomi och industriell symbios. Vi ser att det kan vara framgångsfaktorer för att ta steg mot en cirkulär och biobaserad ekonomi.

Det är enligt regeringen också viktigt att använda kriterier för resurseffektivitet i ekodesigndirektivet för resurseffektivitet som utvecklas i offentlig upphandling. Det är något vi själva jobbar med och anser att hela den inre marknaden skulle stärkas av.

Regeringen vill även se ytterligare åtgärder för att främja marknader för återvunna och förnybara råvaror genom att fasa ut särskilt farliga substanser, främja utvecklingen av globala kvalitetsstandarder och an-

vända exportfrämjande insatser som fokuserar på de potentiellt stora marknaderna för återvunna och förnybara råvaror.

Regeringen föreslår att Sverige driver på så att lagstiftning för produkter, avfall och kemikalier koordineras bättre och bidrar till att fasa ut särskilt farliga ämnen. Enligt regeringen är det angeläget med informationsinsatser om varornas innehåll, speciellt när det gäller farliga ämnen, och att producentansvaret för tydlig insamling stärks.

Sverige har en särskild roll i att påpeka vikten av att jobba mot farliga ämnen just som en del av cirkulär ekonomi. Vi ser det som en grundförutsättning för att kunna ha ett bättre kretslopp. I dag är det ofta oklarhet om innehållet i produkterna och potentiellt farliga ämnen som sätter käppar i hjulet för mer återanvändning.

Handlingsplanen kommer även att diskuteras vid konkurrenskraftsrådet den 29 februari. Ordförandeskapet har för avsikt att miljörådet ska anta rådsslutsatser 2016. Vi får återkomma när det förhoppningsvis finns en lite mer konkret form på detta.

Anf. 24 EMMA WALLRUP (V):

Låt mig göra ett medskick apropå det jag sa tidigare. Cirkulär ekonomi skulle lösa många miljöproblem. Enligt forskning skulle klimatutsläppen minskas med 20 procent totalt sett om vi gick över till cirkulär ekonomi. Det har alltså en jättepotential. Det är därför viktigt att regeringen driver på för att få alla sidor att förstå vikten av detta.

När jag talar med Svenskt Näringsliv, företag med flera är de också positiva till detta eftersom de ser att det börjar bli råvarubrist. Det finns med andra ord en framkomlighet här.

Anf. 25 LARS-AXEL NORDELL (KD):

Den svenska ståndpunkten är jättebra, och vi stöder den helhjärtat.

Låt mig bara understryka det som står om att regeringen anser att hänsyn måste tas till ländernas olika förutsättningar vad gäller uttag av biomassa.

Jag vet att regeringen har skrivit och påpekat problemet med att EU betraktar biobränslen i princip som fossila bränslen. Det är något vi måste komma till rätta med. Hur kommer vi att kunna tydliggöra detta? Hur kommer vi att få med oss EU på detta?

Anf. 26 JOHAN HULTBERG (M):

Herr ordförande! Låt mig understryka det som föregående talare nämnde. Detta är oerhört viktigt. Jag blir lite bekymrad när jag läser kommissionens meddelande där man problematiserar mycket kring de biobaserade materialen men inte kring de verkligt olyckliga materialen i form av fossil plast med mera. Det visar att kommissionen inte landar riktigt rätt i dessa frågor.

Nog om det. Jag har två andra medskick som vi också hade uppe för diskussion i går i miljö- och jordbruksutskottet. Vi hade en bra diskussion om meddelandet.

Som ministern sa är det fem områden som är prioriterade i handlingsplanen. Ett är plast, och ett annat är livsmedelsavfall.

När det gäller plast skriver kommissionen att man i sin strategi för plast i den cirkulära ekonomin ska lyfta upp frågor om marint avfall.

Men när man läser brödtexten verkar det bara handla om att man vill se över direktivet för mottagningsanordningar i hamnar.

Avfall från fartyg är ett problem, men den stora mängden marint skräp som flyter i land på den svenska västkusten eller är ett problem i världshaven kommer från land. Låt mig därför upprepa att det är viktigt att Sverige driver på för att det marina avfallet ska ta större plats i det fortsatta arbetet med den cirkulära ekonomin, alltså i paketet och i kommande mer skarpa förslag.

När det gäller livsmedelsavfallet finns det en strecksats från kommissionen där man skriver att man vill undersöka hur livsmedelskedjans aktörer bättre kan använda datummärkningen, särskilt bästföremärkningen, och hur det kan göras mer begripligt för konsumenterna.

Mitt medskick är att det är viktigt att reglerna för bästföremärkning och hållbarhetsmärkning ses över generellt. Jag vet att tidigare jordbruksminister Eskil Erlandsson drev hårt att bästföremärkningen av ägg skulle ändras eftersom den gör att vi slänger onödigt mycket ägg i Sverige. Vi har ju en bättre förvaring av ägg än övriga Europa.

Det var två konkreta medskick. Jag har dock ingen avvikande mening till den svenska ståndpunkten.

Anf. 27 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Om vi bortser från konkurrenskraftsdelarna i detta och fokuserar på miljödelen anser Sverigedemokraterna att cirkulär ekonomi är ett i princip sunt koncept eftersom det innebär att resurser återvinns.

Man kan dock inte bortse från den ekonomiska aspekten och det faktum att miljövinster kan vara begränsade. Det finns alltid en gräns där ökad recirkulering inte kan motiveras av sammanvägd ekonomisk hänsyn och miljöhänsyn.

Omsatt i till exempel reduktion av koldioxidutsläpp och begränsning av mängder avfall som deponeras ligger dock Sverige mycket långt fram, och därmed lär gemensamma EU-regler på detta område inte skapa särskilt mycket problem för svensk del.

Vår invändning när det gäller till exempel deponi av avfall är emellertid principiell eftersom vi anser att det inte är en överstatlig angelägenhet med deponi av avfall. I och med det anmäler vi avvikande mening.

Anf. 28 BÖRJE VESTLUND (S):

Just av den anledningen att det inte finns med i meddelandet skulle jag vilja ställa en fråga. Det handlar om textilier.

Det håller på att uppstå en akut brist på textilier, speciellt vegetabiliska textilier. Det handlar framför allt om bomull och lin men även om lite mer ovanliga textilier såsom jute, sisal och hampa.

På vilket sätt arbetar man för att man ska komma till en cirkulär ekonomi med just textilier?

Anf. 29 PYRY NIEMI (S):

Att anmäla avvikande mening mot cirkulär ekonomi känns rätt omodernt, men det är en annan historia. Det krävs just överstatlighet eftersom det går över landgränser. Men det är en högst personlig reflektion.

Låt mig koppla på det som Johan Hultberg var inne på om livsmedelsavfall. Vi hade många diskussioner under förra mandatperioden och har nu en god samsyn när det gäller livsmedelsavfall. Det är en stor utmaning.

När det gäller avfallshierarkier i andra EU-länder, hur väl känner EU-kommissionen till grunderna för det? Hur olika är länderna? Ministern behöver inte ta det i detalj, men finns det stora olikheter? Finns det mycket arbete att göra när det gäller dessa frågor?

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Låt mig kommentera datummärkningen. Det pågår ett arbete. EU-parlamentet tog ett initiativ och krävde det av kommissionen. Det är väl egentligen Buchts område. Det är dock bra att vi tar upp frågan, för det är ett pågående arbete. Kommissionen har också presenterat sitt förslag för att minska matsvinnet, och där finns många goda idéer. Det är viktigt att miljöministrarna driver på jordbruksministrarna så att de fattar rätt beslut.

Apropå Börjes fråga om textilier besökte jag Borås där man nu har tillverkat de första klänningarna av återvunna vegetabiliska material. Det vore kul om EU kunde stödja sådan forskning.

Jag ska också kommentera vårt möte med kommissionär Timmermans. EU-nämnden träffade ju honom, och vi hade en diskussion om just detta ärende. Minns ni vad han sa när vi kritiserade honom för att han drog tillbaka det? Han sa: Jag drar tillbaka det för att komma med ett betydligt mer ambitiöst förslag.

Jag ser dock ingen tydlig ambitionshöjning, och jag hoppas att fler länder påpekar detta för kommissionären.

Anf. 31 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Jag tackar för ledamöternas inspel och kommentarer. Vi får återkomma till detta, för vi tar som sagt inte upp avfallspaketet med deponifrågor och annat i miljørådets debatt nästa vecka. Däremot finns de i meddelandet, och vi hade överläggningar om det i miljö- och jordbruksutskottet i går.

Jag håller absolut med om att det här är ett område där det finns tydliga synergieffekter och där det redan finns aktörer på olika håll. Det finns aktörer på miljö- och hållbarhetssidan. Men det här drivs inte minst av entreprenörs-, innovations- och företagssidan. Det är väsentligt. När vi tittar på vilka affärsmodeller vi ska ha i framtiden är det viktigt att se det. Därför jobbar regeringen också för att det ska finnas samarbete om de här frågorna. Förslag för alla de här delarna kuckelurar man inte bäst ut på den egna kammaren. Man måste titta på vad andra gör.

Vi har två områden här. Det handlar bland annat om avfall och plast. De stora avfallsmängderna som genereras till havs beror på hur avfallet på land hanteras, vilket Johan tar upp. Jag håller helt med om att det är ett prioriterat område. Det marina avfallet och avfallshanteringen i stort måste ses som en helhet. Då tror jag att det är viktigt att titta på till exempel plastfraktionen och hur den hanteras på land. På det sättet välkomnar jag att plast är ett av de prioriterade områdena inom cirkulär ekonomi. Där syns behovet av att vi får mer än en handlingsplan och strategi, att vi kommer vidare till mer konkreta åtgärder.

Kommissionen jobbar med ett antal saker som även Sverige jobbar med, till exempel när det gäller att minska mikroplasterna. Men hela avfallsområdet är oerhört väsentligt för att det marina avfallet ska minska.

Ett annat av de fem prioriterade områden som regeringen stöder och välkomnar och som finns utpekade i cirkulär ekonomi är textilier. Det är viktigt för att insamling och återanvändande av textilier ska bli en naturlig del i den europeiska ekonomin. I Sverige och i Norden, där det just nu pågår ett gemensamt arbete för en hållbar textil- och klädesmarknad, tittar vi på det. I Sverige finns också ett pågående uppdrag när det gäller hur vi kan stärka insamlingsmöjligheterna. Grunden för att det ska kunna cirkulera är att det inte hamnar hos en slutanvändare som inte ser någon annan möjlighet än att avhända det, så att det bränns upp. Det är onödigt när det gäller så fina material som bland annat vegetabiliska textilier.

Det ska bli intressant att lyssna på. När det gäller mat- och livsmedelsavfall känns det som att olika länder är olika bra på olika saker. Jag tror att ni alla har noterat hur utvecklingen i Frankrike går framåt. Där driver matvarukedjorna själva på. Det som de inte längre vill sälja i affären vill de avhända sig till andra konsumenter i samhället.

Jag vet att i Sverige jobbar många skolbarn med matvinn och med mer kunskap om bra mat och hur man producerar mat på ett bra sätt. Jag tror alltså att det finns mycket att lära från olika länder.

I fråga om avfallssidan generellt men även omtanken om råvarumaterial och cirkulariteten för det tycker vi att Sverige har många bra lösningar som vi gärna inspirerar fler länder med. Men det finns också saker att lära från andra länder. Det är därför viktigt att den här debatten kommer till stånd. Vi får återrapportera om detta. Om ytterligare idéer väcks under mötet får vi återkomma med dem.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Anf. 33 LARS-AXEL NORDELL (KD):

Jag har en fråga när det gäller att EU uppenbarligen inte har förstått förutsättningar i vårt land när det gäller skogsråvara.

Hur har regeringen tänkt övertyga övriga länder om vår situation?

Anf. 34 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Förlåt! Det var en av de viktiga frågorna som jag absolut ville svara på. Precis som du säger, Lars-Axel Nordell, är det tydligen inte uppenbart för alla länder i EU hur man kan stärka en cirkulär ekonomi som också är biobaserad. Diskussionen i EU går många gånger som om de två skulle stå emot varandra, som att användningen av förnybara råvaror skulle vara att föredra framför att cirkulera varor. I Sverige ser vi snarare att det går hand i hand och att det är viktigt att jobba med hur biomassa kan cirkulera på ett bra sätt. Det inkluderar biomassa från skog och jordbruk, som vi har i Sverige.

Det kommer att komma en biomassastrategi senare under året. Precis som nämndes i diskussionen om återrapporteringen från klimattoppmötet

betyder sättet på vilket vi kan hantera de ekonomiska styrmedlen mycket för den svenska klimatpolitiken, bland annat för att ge långsiktiga stabila incitament för en hållbar produktion av förnybara bränslen.

Vi bedriver en offensiv informationskampanj för att få kommissionen och andra medlemsländer att inte bara se vår situation utan för att de ska kunna se på bioråvara på ett lite mer moget sätt. Johan Hultberg refererade ju till hur kommissionen uttrycker sig i sitt meddelande. Där har vi en viktig uppgift.

Vi kan konstatera att vi kommer från en annan situation. Det är egentligen bara Sverige, Finland och Österrike som är skogsländer i någon större utsträckning. Det är klart att Italien, Frankrike eller för den delen Irland har en annan situation.

Vi har alltså en uppgift när det gäller att lobba och informera. Men vi måste också säkerställa att regelverket fungerar för vår ekonomi, inte minst för att vi ska kunna leverera gentemot klimatmålen.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att beslutet kvarstår. Och Kristdemokraterna nickar.

Då har vi kommit till punkten Övriga frågor. Jag finner att ledamöterna inte har några frågor. Vill ministern ta upp något?

Anf. 36 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Jag noterar bara att kommissionen nu föreslår en ratificering av Minamatakonventionen, alltså den internationella kvicksilverkonventionen. Det är i sig välkommet. Vi ser dock att det kan bli problem därför att kommissionen väljer att ha en ambitionsnivå på ratificeringen som i princip endast genomför konventionens kravnivå. Då kvarstår stora möjligheter som EU har för att minska riskerna för kemikalier och som Sverige tycker att EU ska ta.

Vi får återkomma till det. Det är bara en informationspunkt på det här mötet.

Det kommer att vara viktigt för Sverige att bevaka det och jobba med det.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Jag finner att denna dagordningspunkt är avslutad.

Jag tackar ministern för mötet och önskar lycka till.

2015/16:29
26 februari

§ 2 Konkurrenskraft (inre marknaden och industri)

Närings- och innovationsminister Mikael Damberg

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft den 30 november 2015

Återrapport från informellt ministermöte den 27–28 januari 2016

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft den 29 februari 2016

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar närings- och innovationsminister Mikael Damberg med medarbetare välkomna till EU-nämnden.

Först kommer återrapporteringen från den 30 november–1 december och det informella mötet den 27–28 januari. Vill ministern säga någonting om dessa?

Anf. 39 Närings- och innovationsminister MIKAEL

DAMBERG (S):

Ordförande! Ni har fått en skriftlig återrapport. Jag är beredd att svara på frågor.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det inte finns några frågor på detta.

Då kan vi gå rakt på dagordningspunkt 4, Konkurrenskraftsavstämning.

Anf. 41 Närings- och innovationsminister MIKAEL

DAMBERG (S):

Ordförande! Avstämning av konkurrenskraftsläget, så kallad competitiveness check-up, är en återkommande dagordningspunkt på konkurrenskraftsrådet. Dagordningspunkten omfattar en presentation från kommissionen om konkurrenskraftsläget i stort för unionen utifrån aktuell statistik och rapportering samt en andra del med erfarenhetsutbyte i fråga om konkurrenskraft i stort.

Regeringen instämmer i behovet av att integrera konkurrenskraft över berörda politikområden men understryker att grunden för ett effektivt EU och samordning över politikområden är väl fungerande samordning internt i medlemsstaterna. Med sådan samordning kan olika rådskonstellationer fokusera sina diskussioner inom respektive mandat- och ansvarsområde.

I likhet med vad regeringen anförde till utskottet inför KKR i november kvarstår regeringens syn på att det är viktigt att fortsätta arbetet för att investeringar i det europeiska näringslivet ska öka, liksom att arbetet med att ställa om Europas ekonomi till att bli mer hållbart och långsiktigt konkurrenskraftigt fortsätter.

Omvandlingen mot en mer digitaliserad och hållbar industriell produktion är drivkrafter som skapar möjligheter att stärka industrins konkurrenskraft.

När det gäller smart industri syftar regeringens strategi för nyindustrialisering till att stärka den svenska industrins konkurrenskraft genom att ta till vara dessa drivkrafter. Strategin ligger i linje med EU:s agenda för tillväxtdigitalisering.

Andra viktiga delar för att stärka den svenska och europeiska industrins konkurrenskraft åstadkoms bland annat genom att skapa långsiktigt goda ramvillkor, fördjupad inre marknad, minskad administration och onödiga bördor, genom att stimulera forskning och innovation och genom att fortsätta omställningen till resurseffektivt och hållbart näringsliv.

Därtill anser regeringen att det är viktigt att värna fri och öppen handel samt motverka protektionistiska åtgärder.

Anf. 42 HANS ROTHENBERG (M):

Ordförande! Jag vill tacka ministern för föredragningen.

Vi ställer oss i stort sett bakom regeringens ståndpunkt. Vi hade en genomgång i näringsutskottet i går. Då framförde jag en synpunkt som jag inte hörde ministern dra nu. Vi kanske kan ge honom en chans att komplettera?

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

På ministrarnas minspel ser det faktiskt ut som att han hade tänkt dra det men att det glömdes bort.

Anf. 44 Närings- och innovationsminister MIKAEL

DAMBERG (S):

Tack för påminnelsen, Hans!

Vid informationen för näringsutskottet i går diskuterades både migration och jämställdhet som områden där det finns möjlighet till utökad konkurrenskraft.

Jag ser inga problem med att instämma i det.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Är Hans Rothenberg nöjd med svaret?

Anf. 46 HANS ROTHENBERG (M):

Han är väldigt nöjd, och han kommer att bli ännu mer nöjd när han får höra återrapporteringen.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Det är idel leenden runt bordet. Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Integreringen av konkurrenskraften. Vi återkommer då till den cirkulära ekonomin, som vi hade uppe med miljöministern alldeles nyss.

Anf. 48 Närings- och innovationsminister MIKAEL

DAMBERG (S):

Ordförandeskapet har för avsikt att konkurrenskraftsrådet ska hålla en riktlinjedebatt om kommissionens meddelande om cirkulär ekonomi som en del i att integrera konkurrenskraftsaspekter i flera politiska processer.

Kommissionen presenterade ett nytt förslag om cirkulär ekonomi den 2 december 2015. Meddelandet innehåller en handlingsplan för cirkulär ekonomi samt ett förslag till ändring av sex olika direktiv om avfall.

Riktlinjedebatten på konkurrenskraftsrådet kommer att fokusera på prioriteringar och utmaningar ur ett ekonomiskt perspektiv vad gäller handlingsplanen i kommissionens meddelande om cirkulär ekonomi inför antagande av rådsslutsatser med miljørådet den 20 juni.

En biobaserad cirkulär ekonomi är en prioriterad fråga för regeringen för att öka resurseffektiviteten och minska miljö- och klimatpåverkan samtidigt som det gynnar näringslivsutveckling och nya jobb.

Regeringen välkomnar meddelandet om cirkulär ekonomi och stöder i stort kommissionens inriktning i handlingsplanen, särskilt initiativen för att

- främja innovation och forskning, nya affärsmodeller och delningsekonomi
- genom olika åtgärder stärka marknader och handel med sekundärt och förnybart material
- använda kriterier kring resurseffektivitet i ekodesigndirektivet fullt ut
- nya kriterier för resurseffektivitet utvecklas inom offentlig upphandling.

Regeringen vill se ytterligare åtgärder för att främja marknader för återvunna och förnybara råvaror genom att fasa ut särskilt farliga substanser, främja utvecklingen av globala kvalitetsstandarder och använda exportfrämjande insatser.

Regeringen vill att lagstiftningen som hindrar utvecklingen av innovation och nya affärsmodeller identifieras och ses över samt att lagstiftningen för produkter, avfall och kemikalier ses över för att bidra till att fasa ut särskilt farliga ämnen och informera alla i värdekedjan om varornas innehåll av sådana ämnen.

Regeringen är tveksam till att införa detaljerade krav för utökat producentansvar i avfallsdirektivet. Vi vill att krav fastställs på EU-nivå i särskilda direktiv för särskilda grupper av artiklar eller avfallsströmmar.

Regeringen anser att en omställning till en cirkulär och biobaserad ekonomi är nödvändig. Utgångspunkten är en hållbar råvaruproduktion. En biobaserad ekonomi innebär att förnybara och biobaserade produkter används eller substituerar fossila produkter, inklusive användningen av förnybar skogsråvara som biobränsle i stället för fossila bränslen.

Hänsyn måste tas till olika länders förutsättningar vad gäller uttag av biomassa. Regeringen motsätter sig åtgärder som syftar till en reglerad allokering av skogsråvara till olika användningar eller sektorer.

Den cirkulära ekonomin innebär att främja resurseffektiv återanvändning och återvinning av produkter och material baserade på såväl förnybara som ändliga råvaror samt att använda avfall som resurs.

Den 21 januari tog regeringen beslut om sin strategi för Sveriges ny-industrialisering, *Smart industri*, som ska stärka företagens omställningsförmåga och konkurrenskraft med åtgärder inom fyra fokusområden.

Fokusområdet hållbar produktion ska genom ökad resurseffektivitet och miljöhänsyn bidra till industrins värdeskapande, till jobbskapande och till konkurrenskraft i hela landet.

Regeringens arbete med nyindustrialiseringsstrategin skapar därmed goda möjligheter till synergier med de åtgärder som föreslås i handlingsplanen i kommissionens meddelande om cirkulär ekonomi.

2015/16:29

26 februari

Anf. 49 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen!

Jag instämmer i stort med regeringens ståndpunkt. Jag har emellertid en fråga och ett påpekande. Det gäller allokering av resurser.

Jag tror att vi båda är väldigt överens om att vi inte ska ha detta i en öppen och fri marknadsekonomi. Men jag vet hur spelet går. Jag vet vilka påtryckningar som kommer från vissa branschorganisationer, men också faktiskt från en del medlemsstater. Jag vill gärna höra hur regeringen försöker skaffa sig allierade för att behålla den öppna ekonomi som jag tror att vi båda vill ha. Jag har också en liten undran kring vilka länder det är som eftersträvar den allokering som vi försöker motarbeta.

Anf. 50 EMMA WALLRUP (V):

Cirkulär ekonomi är ett mycket spännande ämne som har stor potential att minska både klimatutsläpp och en lång rad andra resursöverskridanden som vi just nu gör på planeten.

Det jag efterfrågar lite i den här strategin gäller förlängning av produkternas hållbarhet. Jag vet att de nätverk av företag som jobbar med cirkulär ekonomi har drivit på för att vi ska förlänga garantitider, eftersom man nu lägger in ett för tidigt åldrande i många produkter, det vill säga gör så att de går sönder precis när garantitiden går ut. Man har designat som utvecklar produkterna så att de ska gå sönder. Det här är mycket destruktivt för vår resurshantering globalt. Inom de företagssfärer där man jobbar med cirkulär ekonomi har man efterfrågat just längre garantitider på till exempel elektronik. Det är det här perspektivet – förlängning av hållbarheten hos produkter – som jag efterfrågar. Hur tänker regeringen om det?

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Ja, jag misstänker till exempel att jag är ensam i salen om att ha en tio år gammal mobiltelefon.

Anf. 52 Närings- och innovationsminister MIKAEL

DAMBERG (S):

Herr ordförande! Jag uppfattade inte specifikt vilket område Eskil Erlandsson frågade om beträffande allokeringsdiskussionen. Kommissionen är inte helt glasklar i frågan om allokering, så det är väl en fråga som vi bör fortsätta att följa.

Är det skogen vi talar om? Eskil Erlandsson nickar och bekräftar. Vi vet vilka länder som har stort intresse av skogspolitik på olika sätt. Vi jobbar ganska målmedvetet i flera olika ministerkonstellationer för att uppmärksamma frågorna om skogens potential men också se till att be-

vaka svenska intressen. Det är klart att vi har ett antal allierade som ofta är på vår sida, en "like-minded-grupp" som vi jobbar mest med.

Eskil Erlandsson får gärna utveckla frågan om det är någonting specifikt han menar, men det känns som att stora delar av regeringen nu jobbar med frågan om skogen och den biobaserade ekonomin som en prioriteringsfråga i de europeiska diskussionerna. Efter att statsministern varit tydlig med att Sverige ska vara ett av de första fossiloberoende välfärdsländerna blir den här frågan mycket strategiskt viktig för Sverige. Även de europeiska diskussionerna måste nog landa rätt utifrån ett svenskt perspektiv.

Frågan om garantitider är inte upppe specifikt för den här diskussionen, utan då är det de globala standarderna, kvalitetsstandarderna och annat som kommer upp. Min medarbetare kan gärna fylla på lite där.

Anf. 53 Kanslirådet TOMAS GÄRDSTRÖM:

I handlingsplanen tar man upp den här frågan. Vad gäller garantifrågan håller vi på och tittar mer på hur vi slutligen ska kunna landa i en svensk position i den delen. Vi tycker att det är intressant. När det gäller planerat åldrande kan jag informera om att det i handlingsplanen finns ett särskilt projekt som kommissionen ska genomföra för att titta på det. Vi ställer oss positiva till att man går vidare med de här frågorna, som vi tycker är viktiga. Detta ligger i linje med vad regeringen framför.

Anf. 54 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! För att utveckla min frågeställning lite grann gäller det till exempel skogsindustrin; jag vet att andra branschorganisationer kämpar för att skogen inte ska tränga ut det de sysslar med. Då tänker jag i första hand på kemiindustrin. Men jag vet också att kommissionen ofta är inne på att reglera användningen av olika resurser. Det är i den kontexten som jag gärna vill ha nuvarande regerings stöd för att vi söker allierade men också gör vad vi kan för att övertyga kommissionen om att detta inte är lämpligt i en öppen och fri marknadsekonomi.

Anf. 55 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Då förstår jag exakt frågan. Det är tydligt att den svenska regeringen har exakt samma uppfattning som Eskil Erlandsson i den här frågan. Detta är en sektor som behöver kunna användas på olika sätt. Man ska inte reglera användningen av skogen. Det skulle vara ett väldigt steg bakåt, både för svensk skogsindustri och för den omställning mot en mer biobaserad ekonomi som Sverige, Europa och världen är i stort behov av. Vi ser att ett antal länder driver på för den frågan, och vi kommer att motarbeta det.

Ett antal länder har en stor skogsindustri och egna intressen. Men jag tror att det är viktigt att framöver bredda det gänget och diskutera med andra länder som också kan ha intressen av en progressiv miljöpolitik eller andra intressen som kan göra att vi får fler allierade. Jag samarbetar gärna mer med Eskil Erlandsson om han har åsikter om vilka vi borde ägna ännu mer kraft åt i det påverkansarbetet. Men jag kan lugna Eskil Erlandsson med att det här är en väldigt prioriterad fråga för regeringen

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Stålinindustrin.

Anf. 57 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr ordförande! Under denna punkt kommer ordförandeskapet och kommissionen att presentera frågan, men det kommer också att ske ett erfarenhetsutbyte. Fortsatt minskad efterfrågan på den globala stålmarknaden i kombination med överkapacitet i främst Kina sätter press på EU:s stålindustri, och ingen snabb återhämtning av marknaden kan förväntas. En oro finns även för hur ökad ambitionsnivå för handel med utsläppsrätter inom EU kommer att påverka stålindustrin.

Konkurrenskraftsrådet hade den 9 november ett extra möte om stålindustrin. Ett resultat från mötet blev den högnivåkonferens om energiintensiv industri, däribland stålindustrin, som genomfördes den 15 februari i Bryssel. Kommissionen genomför under våren en djupstudie av effekterna på EU:s ekonomi och sysselsättning med anledning av att EU ändrar sitt antidumpningsregelverk gentemot Kina som följd av WTO-regelverket.

Regeringens grundläggande principer är öppen och fri handel, främjande av goda ramvillkor för industrin, effektiva och väl fungerande energimarknader samt respekt för EU:s statsstödsregler. Regeringen delar dock oron för de problem som den ståltillverkande industrin står inför, och åtgärder som vidtas bör syfta till att minska den globala överkapaciteten. Det är angeläget att motverka en utveckling mot en handelskonflikt, samtidigt som regeringen ser det som viktigt att WTO:s regelverk och andra internationella åtaganden följs. Rättvisa konkurrensvillkor måste gälla.

Regeringen anser att en väl fungerande inre energimarknad bidrar till konkurrenskraftiga energipriser och stärkt konkurrenskraft. För handeln med utsläppsrätter anser regeringen att kriterierna för fri tilldelning ska fokusera på de sektorer som är verkligt utsatta för koldioxidläckage och att de anläggningar som leder utvecklingen mot koldioxidsnål produktion ska premieras av systemet. Åtgärder som främjar utvecklingen i syfte att uppnå långsiktigt hållbar konkurrenskraft ska eftersträvas. Stålindustrin inom EU bör ges förutsättningar att positionera sig högt i värdekedjan med hållbara produkter och processer. Regeringen välkomnar fortsatt arbete från kommissionen i syfte att föreslå och lyfta fram alternativ för ökad konkurrenskraft inom stålindustrin, samtidigt som behoven hos stålets användningsindustri i Europa måste beaktas, liksom behovet av minskade koldioxidutsläpp inom stålindustrin.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi kan gå rakt in på dagordningspunkt 7, Den europeiska planeringsperioden.

Anf. 59 Närings- och innovationsminister MIKAEL
DAMBERG (S):

Detta är en informationspunkt. Under lunchen kommer ordförandeskapet att hålla en presentation om genomförandet av landsspecifika rekommendationer på tjänsteområdet inom ramen för den europeiska terminen. Ordförandeskapet förutsätter dock ingen diskussion vid rådsmötet.

Ordförandeskapet uppmuntrar i underlaget till mötet medlemsstaterna till att i det fortsatta arbetet utbyta erfarenheter samt diskutera utmaningar och förbättringsmöjligheter i genomförandet av rekommendationer. Ordförandeskapet tar också upp frågan vilken roll konkurrenskraftsrådet bör ha i det framtida arbetet med att identifiera fokusområden för de landsspecifika rekommendationerna. Ordförandeskapet kommer senare att färdigställa en syntesrapport om den europeiska terminen. Syntesrapporten förs sedan vidare till allmänna rådet och utgör ett underlag till Europeiska rådet i mars.

De landsspecifika icke bindande rekommendationerna är en del av den europeiska terminen. Regeringen ser rekommendationerna som ett instrument för att uppmuntra till en ansvarsfull ekonomisk politik och nå uppställda mål. Tjänstesektorn är viktig i denna kontext med tanke på dess betydelse för den inre marknadens funktionssätt, och rekommendationerna överlappar ibland med existerande åtaganden inom ramen för inre marknadsregelverket, i synnerhet tjänstedirektivet. Regeringen anser att konkurrenskraftsrådet bör koncentrera sig på de områden som ligger inom dess mandat, som åtgärder för att åstadkomma bättre efterlevnad av tjänstedirektivet.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Innan jag öppnar för synpunkter undrar jag exakt vad som gäller. Ministern nämnde nu att det är en informationspunkt, men i våra handlingar står det att det är en diskussionspunkt. Ämnar regeringen yttra sig? Förväntar sig regeringen att det över huvud taget blir någon diskussion i denna fråga?

Anf. 61 Närings- och innovationsminister MIKAEL
DAMBERG (S):

Det är formellt en informationspunkt. Vi förväntar oss ingen diskussion här, men eventuellt på lunchen.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Vi undersöker om nämnden kan ge stöd för regeringens skriftligt och muntligt redovisade inriktning.

Anf. 63 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Det är något oklart huruvida det är en informationspunkt eller inte, men för säkerhets skull vill vi anmäla avvikande mening. Vi brukar inte göra det på informationspunkter, men för det fall detta utvecklas till någonting annat än just en informationspunkt vill vi stå fast vid vår tidigare uppfattning – vi vänder oss emot nyttan av de landsspecifika rekommendationerna. Vi anser att vårt land, Sverige, ska stå utanför

dem. Det är en principiell invändning. Jag sejfar här, så att säga, för det fall att detta skulle utvecklas till någonting annat.

2015/16:29
26 februari

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

EU-nämnden sejfar också och behandlar detta som en diskussionspunkt, så att ministern är fri att yttra sig enligt redovisade åsikter.

Anf. 65 Närings- och innovationsminister MIKAEL

DAMBERG (S):

Jag har ett förtydligande. Det är icke bindande rekommendationer, vill jag vara tydlig med. Det är en informationspunkt, men det kan bli en informell diskussion på lunchen. Det är den information vi har.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag, så att det inte råder några tveksamheter kring detta, att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. En avvikande mening har anmälts av Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Utkast till rådets slutsatser om strategin för den inre marknaden för varor och tjänster.

Anf. 67 Närings- och innovationsminister MIKAEL

DAMBERG (S):

Här är det policydebatt om antagande av slutsatser. I syfte att öka sysselsättning, tillväxt och investeringar lanserade kommissionen den 28 oktober förra året en inre marknadsstrategi för varor och tjänster i form av ett meddelande. Strategin fokuserar på 22 åtgärder som ska hjälpa små och medelstora företag och startups att växa och expandera, främja innovation, öppna för investeringar och stärka konsumenterna.

Regeringen har i stort välkomnat kommissionens meddelande. Frågorna är viktiga för svensk tillväxt och sysselsättning, då handeln med EU:s inre marknad utgör nära 70 procent av svensk export och 80 procent av svensk import.

Inför konkurrenskraftsrådet på måndag har det nederländska ordförandeskapet tagit fram rådsslutsatser för inre marknadsstrategin. Syftet är att skicka en tydlig signal, dels till kommissionen och Europaparlamentet, dels till medlemsstaterna, företagen och konsumenterna, om vikten av att ambitionsnivån på de kommande förslagen blir hög och att förslagen är konkreta och kan levereras i tid. Slutsatsernas fokus ligger väl i linje med de svenska prioriteringarna kring tjänster, små och medelstora företag och startups samt tillämpningen av inre marknadsregelverket.

Det har under förhandlingen varit viktigt för regeringen att ge ordförandeskapet stöd för en ambitiös slutsatstext. Tyngdpunkten för diskussionen i rådsarbetsgruppen har legat kring hur texten om tjänster ska utformas. Vissa medlemsstater har haft svårt att acceptera att både administrativa och regulativa hinder bör tas bort för att få en bättre tjänstehandel. Regeringen har tillsammans med sina likasinnade drivit hårt att båda typerna av hinder måste motverkas inom ramen för tjänstedirektivets tillämpningsområde. Nu liggande text och dess innebörd får anses acceptabel som kompromiss. Om en diskussion skulle uppstå är regeringen öppen för att stödja en högre ambition för att det så

kallade tjänstepasset ska få ett verkligt mervärde för våra tjänsteföretag.

Tjänstepasset är tänkt att förenkla alla administrativa förfaranden som ett tjänsteföretag måste uppfylla innan det kan verka i ett annat land. Tanken är att tjänstepasset ska innehålla harmoniserade formulär som tjänsteutövare kan använda för att på ett enda ställe ge värdlandet uppgifter som krävs enligt det landets lagstiftning för att tjänsteleverantören ska kunna erbjuda sina tjänster där. På så sätt kan företagen vara helt säkra på vilka krav som gäller i varje medlemsstat på viktiga områden i samband med tillhandahållandet av gränsöverskridande tjänster.

Eftersom förslaget om tjänstepass är långtifrån färdigt ännu finns det naturligtvis vissa frågetecken om dess utformning.

Först vill jag säga att de flesta medlemsstaterna är överens om att det inte är någon bra idé att öppna tjänstedirektivet, och samma sak framförs av kommissionen. Det är heller inte fråga om att introducera någon ursprungslandsprincip, enligt kommissionen.

En tredje frågeställning som uppkommit i debatten är den om förhållandet till arbetsrätten. Som en del av er känner till berör inte tjänstedirektivet arbetsrätten på något sätt, och enligt kommissionen ska inte heller arbetsrätten beröras av tjänstepasset.

En annan viktig fråga för inre marknadsstrategin är den om delningsekonomin och så kallade nätverksplattformar. Gemensamt för företag som verkar inom delningsekonomin är att de använder sådana plattformar för att kunna dela exempelvis tillgångar, tjänster, tid och kunskap.

Regeringen kan välkomna att kommissionen avser att ta fram en europeisk agenda för delningsekonomin samt att en omfattande utredning om plattformar för tillfället sker som visar på både möjligheter och utmaningar med nya affärsmodeller.

Regeringen anser att det är viktigt att inte hasta fram en generell reglering utan i stället inta en avvaktande hållning och i första hand använda sig av redan befintlig lagstiftning och intervensera endast i det fall det bedöms nödvändigt.

Regeringen har även under förhandlingen drivit att öppenhet mot omvärlden ska belysas i texten och ser efter Coreperbehandlingen ut att få ut med en skrivning om vikten av den externa dimensionen. Vi är nöjda med detta, men om det blir en diskussion ser vi gärna en mer ambitiös skrivning.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Jag kanske för protokollet och eftervärlden kan förtydliga att det tjänstepass vi diskuterar nu inte alls på något sätt är kopplat till det tjänstepass som riksdagsledamöter och andra som reser i tjänsten har för kunna att underlätta sina internationella resor. De har ingenting med varandra att göra. Detta sagt som ett förtydligande.

Anf. 69 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för den fylliga föredragningen. Från Sverigedemokraternas sida vill vi anmäla avvikande mening i enlighet med det som ska ha framförts i näringsutskottet i tisdags den 23 februari. Jag är något osäker på om det anmälades. I det fall det inte gjorde det kan jag självklart läsa upp det.

Jag tror nästan att du måste göra det. Det var en informationspunkt på näringsutskottet, och därför är det inte protokollfört. Du får nog läsa upp det om det inte är alltför långt, hoppas jag.

Anf. 71 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Jag ska göra ett försök. Detta har utvecklats till antagande rådsslutsatser, som jag förstår det. Det är väldigt väsentligt att så att säga sejfa i det fallet. Från Sverigedemokraterna har vi en avvikande mening enligt följande.

Sverigedemokraterna ser positivt på en stark och konkurrenskraftig inre marknad genom handel med varor och tjänster. Vi vill dock belysa vikten av en generell marknads- och behovsanpassning samt likvärdiga arbetsvillkor, kvalitets- och säkerhetsaspekter. Dessutom bör det finnas vissa generella undantag.

Vi vill kraftigt poängtera vikten av att åtgärder ska resultera i reell tillväxt och konkurrenskraft samt att sysselsättningsåtgärder inte är någon form av kostnadsdrivande socioekonomiska projekt.

Sverigedemokraterna har en generell positiv syn på en fri och öppen handel med varor och tjänster. Vi menar att goda handelsrelationer och konkurrensneutrala globala handelsavtal är av största vikt och att Sverige förblir en del av den globala marknaden såväl som EU:s inre marknad.

Vi ser betydelsen av högteknologiska tjänster och produkter som är högt upp i värdekedjan. Vi ser vikten av att skapa globala handelsavtal i sin helhet. Men vi vill även belysa vikten av deras innehåll och hur detta påverkar den svenska marknaden.

Sverigedemokraterna ser positivt på en övergripande handelsstrategi. Vi menar att vissa utvalda delar av åtgärds paketet kan generera positiva effekter för den europeiska och den svenska marknaden.

Om vi gör en generell överblick inte bara över de faktiska förslagen från kommissionen utan även andra åtgärds paket gällande bland annat handel, energi, jobbskapande och infrastruktur ser vi en återkommande problematik gällande finansieringslösningar, ökad användning av strukturfonder, socioekonomiska projekt samt ständigt kostnadsdrivande lösningar och låtsasjobb.

Det är återkommande att förslag som inte ska generera några kostnadsdrivande effekter har gjort det motsatta, särskilt för svenska skattebetalare. Vi ser därmed orimligheten att lyfta ut valda delar och meddelar vår ståndpunkt även vid ett positivt utlåtande.

Vi menar att majoriteten av förslagen är kostnadsdrivande och att det saknas underlag gällande reell konkurrens och nettoeffekter gällande Sverige som helhet. Sverigedemokraternas ståndpunkt är därmed att alla punkter bör ses över gällande dessa hanteringar innan beslut fattas i frågan.

Vi hänvisar även till våra tidigare ställningstaganden gällande en handelspolitik för tillväxt. Därmed anmäler jag avvikande mening i enlighet med det.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Då blir det dessutom tydligt.

Anf. 73 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Vi från Moderaterna delar inte den uppfattningen. Vi tycker att det är bra att vi samarbetar inom unionen och handlar med varandra. Vi vill gärna se en bättre integrerad marknad inom unionen och också mot vår omvärld. Vi välkomnar att regeringen har drivit att riva protektionistiska hinder gentemot vår omvärld.

Detta är en av Junckerkommissionens huvudprioriteringar. Det framgår av ärendet att det avses att det ska komma rådsslutsatser eller medskick till Europeiska rådet i mars. Enligt min information om Europeiska rådet i mars skulle det enkom handla om migration och också möjligtvis den traditionella vårpunkten om ekonomi.

Hur sannolikt är det att det blir en diskussion om detta på Europeiska rådet? Anledningen till att jag frågar är att det är en ohyggligt viktig fråga. Den uppmärksammades inte minst med överenskommelsen om Storbritannien och de kraven. En av punkterna där är framför allt att integrera den inre marknaden, och att implementera existerande lagstiftning var en av överenskommelserna.

Inre marknadsstrategin för varor och tjänster borde egentligen läsas parallellt med överenskommelsen om Storbritannien. Den ligger helt i linje med den svenska linjen som Sverige har drivit tidigare att vi ska integrera den inre marknaden även för tjänstesektorn.

Sedan får ministern gärna nämna någonting om de länder som är emot en integrerad inre marknad när det gäller tjänstesektorn, hur det motståndet ser ut och vilka de länderna är.

Anf. 74 EMMA WALLRUP (V):

Också jag vill hänvisa till vår avvikande mening i utskottet. Där lyfter vi fram problemet med handlingsplanen för mervärdesskatt och införande av tjänstepass.

Jag vill också påtala den inre marknaden och konkurrenstänkandet. Det har gått väldigt långt. Vi har avreglerat marknaden så pass att OECD och andra påtalar att klyftorna har ökat, och vi ser miljöproblemen.

Vi har snarare släppt loss girigheten på ett livsfarligt sätt som många kulturer har gjort innan oss, och de har gått under. De kulturer som finns kvar har reglerat girigheten.

Det finns en problematik här som det är ganska viktigt att vi uppmärksammar i det här läget när klimatet står och tippas och vi ser konfrontationer mellan olika människor som utsätts för ökade klyftor.

Vi vill gärna ha en balans från Vänsterpartiet av det fria konkurrenstänkandet och en sund reglering som lyfter fram viktiga värden.

Anf. 75 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr ordförande! Jag börjar med den sista frågan. Den svenska regeringen är tydlig med att handel är en viktig del i det välfärdsbygge som Sverige har genomgått. Sverige står lite grann som ett internationellt exempel på ett land som har lyckats kombinera stor öppenhet i handel och utbyte med andra länder med ambitiös välfärdspolitik. Det gäller även kraftfull lagstiftning som garanterar människor, konsumenter och miljön skydd.

Vi tycker att det går att kombinera detta. Den stora potentialen med EU-samarbetet är att ta vara på kraften i den inre marknaden fullt ut. Där är vi inte ännu. Det är därför vi välkomnar ordförandeskapets signaler om att ta frågan på stort allvar när vi nu går vidare.

När det gäller dagordningspunkterna kan man konstatera att ser ut som att ordförandeskapet gör en återrapportering om inre marknadsfrågorna. Det kommer att ske. Om det sker i form av rådsslutsatser eller inte vet vi inte riktigt än. Där är vi inte än. Att ordförandeskapet kommer att återrapportera arbetet vid mötet vet vi, och det är en plan.

När det gäller de länder som har uttryckt tveksamheter om vissa områden i det strategiska arbetet har vi när det gäller öppenhet haft en del problem vad gäller Italien och kopplingarna till resten av världen när det gäller detta in i det sista. Men vi har nu nått en kompromiss som ändå är hygglig, även om vi hade kunnat gå längre.

Tyskland och Frankrike vill inte ta bort alla regelhinder som finns. De är ganska tunga spelare och har sin tradition och kultur på vissa områden som de inte vill gå vidare med. De vill att passet endast ska fokusera på administrativa hinder och inte på andra hinder. Det tycker vi blir alltför begränsande.

Det finns en diskussion kopplat till vissa länders kulturella särdrag men också politiska diskussioner internt. Så är det ofta i dessa sammanhang. Det är inte enbart i den här frågan. Jag tror att också Tyskland, Frankrike och Italien i dag ser stora möjligheter i att utveckla den inre marknaden, men vi kommer från lite olika positioner.

Anf. 76 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):
Hur hanterar vi om det blir rådsslutsatser?

Anf. 77 Närings- och innovationsminister MIKAEL
DAMBERG (S):

Det är rådsslutsatser om inriktningen som ska antas på detta möte som vi har behandlat. Om Europeiska rådet kommer att ha rådsslutsatser eller inte vet vi inte. Det kommer att behandlas i sedvanlig ordning inför Europeiska rådets möte i så fall.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:
Absolut. Vi kommer både att ha GAC och förberedelser inför ER.

Anf. 79 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):
Det är bra. Jag önskar också att ministern om det skulle bli aktuellt lyfter fram att man läser det i ljuset av överenskommelsen med Storbritannien.

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:
Jag ser att ministern nickar på detta. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna och en oliklydande avvikande mening anmäld från Vänsterpartiet.

2015/16:29
26 februari

Vi kommer till Övriga frågor. Har vi någon ledamot som vill fråga någonting om dessa? Jag finner inte att så är fallet. Vill näringsministern kommentera någon av dessa? Jag finner inte att så är fallet.

Vi tackar så mycket för samrådet och önskar lycka till på mötet och en trevlig helg.

§ 1 Miljö	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	1
Anf. 5 EMMA WALLRUP (V)	2
Anf. 6 JOHAN HULTBERG (M)	2
Anf. 7 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	2
Anf. 8 PAVEL GAMOV (SD)	3
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 10 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	3
Anf. 11 JESPER SKALBERG KARLSSON (M)	3
Anf. 12 LARS TYSKLIND (L)	4
Anf. 13 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 14 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	4
Anf. 15 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 16 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	4
Anf. 17 EMMA WALLRUP (V)	5
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 19 EMMA WALLRUP (V)	5
Anf. 20 PAVEL GAMOV (SD)	5
Anf. 21 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	5
Anf. 22 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 23 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	6
Anf. 24 EMMA WALLRUP (V)	7
Anf. 25 LARS-AXEL NORDELL (KD)	7
Anf. 26 JOHAN HULTBERG (M)	7
Anf. 27 PAVEL GAMOV (SD)	8
Anf. 28 BÖRJE VESTLUND (S)	8
Anf. 29 PYRY NIEMI (S)	8
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 31 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	9
Anf. 32 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 33 LARS-AXEL NORDELL (KD)	10
Anf. 34 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	10
Anf. 35 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 36 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	11
Anf. 37 ORDFÖRANDEN	11
§ 2 Konkurrenskraft (inre marknaden och industri)	12
Anf. 38 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 39 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	12
Anf. 40 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 41 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	12
Anf. 42 HANS ROTHENBERG (M)	13
Anf. 43 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 44 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	13

Anf. 45 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 46 HANS ROTHENBERG (M).....	13
Anf. 47 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 48 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S).....	13
Anf. 49 ESKIL ERLANDSSON (C).....	15
Anf. 50 EMMA WALLRUP (V)	15
Anf. 51 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 52 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S).....	15
Anf. 53 Kanslirådet TOMAS GÄRDSTRÖM	16
Anf. 54 ESKIL ERLANDSSON (C).....	16
Anf. 55 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S).....	16
Anf. 56 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 57 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S).....	17
Anf. 58 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 59 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S).....	18
Anf. 60 ORDFÖRANDEN	18
Anf. 61 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S).....	18
Anf. 62 ORDFÖRANDEN	18
Anf. 63 PAVEL GAMOV (SD)	18
Anf. 64 ORDFÖRANDEN	19
Anf. 65 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S).....	19
Anf. 66 ORDFÖRANDEN	19
Anf. 67 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S).....	19
Anf. 68 ORDFÖRANDEN	20
Anf. 69 PAVEL GAMOV (SD).....	20
Anf. 70 ORDFÖRANDEN	21
Anf. 71 PAVEL GAMOV (SD).....	21
Anf. 72 ORDFÖRANDEN	22
Anf. 73 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	22
Anf. 74 EMMA WALLRUP (V)	22
Anf. 75 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S).....	22
Anf. 76 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	23
Anf. 77 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S).....	23
Anf. 78 ORDFÖRANDEN	23
Anf. 79 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	23
Anf. 80 ORDFÖRANDEN	23